

Jaarverslag 2015

Jaarverslag 2015 Cliëntenraad Sociale Zaken Voorschoten

Inhoud

1. Voorwoord door de voorzitter
2. Samenstelling Cliëntenraad
3. Vergaderingen en deelname aan activiteiten
4. Klankbordgroep
5. Onderwerpen van monitoring en advisering
6. Lopende zaken en aandachtspunten

1. Voorwoord van de voorzitter

Eerst even in het kort een omschrijving van onze taak als Cliëntenraad Sociale Zaken Voorschoten (CSZV).

Onze taak is om gevraagd, maar ook ongevraagd commentaar en advies te geven aan het College van B&W en inspraak in het vormen van het beleid, dus bij het opstellen van nieuwe nota's verordeningen en beleidsregels. Hiervoor worden wij door de afd. Werk & Inkomen van Leidschendam-Voorburg, als uitvoerder van de Participatiewet en het Minimabeleid voor de drie gemeenten, nauw betrokken door de bijeenkomsten van de Klankbordgroep. Ook brengen wij vaak zelf vragen en punten aan die wij belangrijk vinden om te behandelen.

Wij vertegenwoordigen bijstandsgerechtigden en overige Minima in Voorschoten. Van deze groepen zijn er vertegenwoordigers en belangenbehartigers in onze raad. Sinds 2015 vallen ook de mensen die alleen kunnen werken op een sociale werkplek (de voormalige WsW'ers) en jonge mensen met een arbeidsbeperking (Wajongers) onder de Participatiewet. Van deze laatste groep is het nog moeilijk om een vertegenwoordiger te krijgen, maar we doen ons best.

*Doordat wij op verschillende manieren contact hebben met onze achterban horen wij van verschillende cliënten die afhankelijk zijn het Participatiebeleid of het Minimabeleid de ervaringen. Vooral door de wijziging van WWB naar Participatiewet is er veel voor cliënten veranderd. Ook wat betreft de **uitvoering** van bovengenoemd beleid kunnen wij apart vragen, opmerkingen en adviezen geven aan de afd. Werk & Inkomen te Leidschendam/Voorburg en/of het College van B&W te Voorschoten.*

Wij zijn blij dat er sinds april 2015 weer een loket geopend is in het Gemeentehuis te Voorschoten, waar mensen voor eenvoudige vragen en eerste informatie inzake Werk & Inkomen (Participatiewet) en het Minimabeleid (bijzondere bijstand) terecht kunnen. Wij hopen dat dit loket wat 1x per 14 dagen is geopend meer bekendheid krijgt. Ook de Flitsbalie (voor Bijzondere Bijstand) is nu duidelijker en makkelijker geworden voor cliënten en/of instanties die werken voor de Minima in Voorschoten.

Onze adviesraad vierde op 11 maart 2015 haar tienjarig bestaan en heeft al die jaren haar best gedaan om een belangrijke taak voor zowel cliënten als voor de beleidsuitvoerders te vervullen.

Uit het verslag van onze secretaris kunt u begrijpen dat voor ons als cliëntenraad 2015 ivm de toepassing van de Participatiewet een intensief jaar was, waarin alle leden op hun eigen manier hun bijdrage hebben geleverd.

Ik wil dan ook graag al onze leden bedanken voor hun inzet, medewerking en aandacht die ze hebben gegeven en hoop ook dat het komende jaar onze samenwerking met Leidschendam-Voorburg en Wassenaar in de Klankbordgroep zal blijven en nog beter wordt.

Aeltsje Sierksma Voorzitter CSZV

2. Samenstelling Cliëntenraad

In 2015 bestond de Cliëntenraad uit de volgende personen:

Mw. A. Sierksma, voorzitter
 Mw. E. van Erp, secretaris/penningmeester, Vluchtelingenwerk
 Dhr. M. Maruf, cliëntlid
 Mw. T. Nijhuis, Voor Elkaar
 Dhr. A. Stolk, cliëntlid Wsw
 Mw. E. Supranoto, cliëntvertegenwoordiger Wsw
 Mw. F. Enklaar, cliëntlid

In deze periode is de heer Maruf gestopt met het werk van de Cliëntenraad en met hem verdween een ervaringsdeskundige uit onze raad. Tegelijk meldde de heer van der Raad zich als belangstellende en adviseur. Om hem als lid van de Cr te kunnen benoemen moest de Verordening Cliëntenparticipatie worden aangepast. Dit proces is in 2015 in gang gezet.

Contact met de achterban.

Om beter de belangen van onze doelgroep te kunnen behartigen en contact gemakkelijker te maken, zijn wij via onze website bereikbaar. Daar kan iedereen een vraag stellen of een afspraak maken voor een persoonlijk gesprek. Zo hoopt de Cr op de hoogte te blijven van de problemen waar cliënten mee te maken krijgen. Met de komst van de Participatiewet zijn er ook nieuwe doelgroepen voor wie de CR de cliëntenparticipatie moet behartigen: jongeren die vroeger voor een Wajong uitkering in aanmerking kwamen en de groep voor wie de gemeente beschut werk zal gaan organiseren. Wij zoeken dan ook versterking van onze Cr vanuit vooral deze groepen.

Individuele belangenbehartiging kan de Cr volgens haar Verordening niet bieden. Hiervoor wordt verwezen naar de Sociale Raadsvrouw of een andere instantie.

3. Vergaderingen en deelname aan activiteiten

3.1 Eigen vergaderingen Cr

De Cr heeft in 2015 zeven keer intern vergaderd over lokale zaken en ter voorbereiding van standpunten in de Klankbordgroep. Twee keer is overleg geweest met de wethouder. Twee keer voerde de Cr vooroverleg met de Cliëntenraad van Wassenaar.

3.2 Vergaderingen Klankbordgroep

Deze vergaderingen vonden in 2015 7 keer plaats, waarvan twee met de drie wethouders, het zgn. Portefeuillehouders overleg. Hierin was veel aandacht voor de samenwerking van de drie raden van de klankbordgroep met de afdeling Werk en Inkomen.

3.3 Behalve deze vergaderingen nam de Cliëntenraad deel aan het overleg in de Sociale Alliantie Voorschoten. Hierin zijn een groot aantal maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd die zich ten doel hebben gesteld de armoede in Voorschoten in beeld te krijgen en daar concreet wat aan te doen. Tenslotte was de Cr aanwezig bij themabijeenkomsten die door de gemeente werden georganiseerd over de Gebiedsteams, het Minimabeleid en Ouderen en schulden en werd een training van de LCR gevolgd over implicaties van de Participatiewet. Ook is deelgenomen aan een symposium "Arbeidstoeleiding kwetsbare jongeren".

4. Klankbordgroep

De Klankbordgroep is een overleg van de leden van de Participatieraad Leidschendam-Voorburg en de cliëntenraden van Wassenaar en Voorschoten met de afdeling Werk en Inkomen. Dit overleg vindt maandelijks plaats. De Klankbordgroep heeft geen eigen verordening. De deelnemende cliëntenvertegenwoordigers werken allen volgens hun eigen verordening cliëntenparticipatie. De samenstelling van de Kbg kan wisselen en het is de verantwoordelijkheid van de cliëntenraden zelf om ervoor te zorgen dat alle leden op de hoogte zijn van de dossiers die in de Kbg behandeld worden.

Omdat gekozen is voor coproductie wordt de Klankbordgroep in een vroeg stadium door de beleidsmedewerkers betrokken bij de totstandkoming van beleidsstukken. De aparte cliëntenraden kunnen hun mening via het Kbg overleg inbrengen. Totdat het college haar standpunt heeft ingenomen en de beleidstukken naar de gemeenteraad worden gestuurd, wordt geen advies van de Kbg naar buiten gebracht.

Door deze opzet kan de Kbg vooraan in het proces invloed uitoefenen en meedenken. De cliëntenraden hebben contact met hun lokale doelgroepen. Zo houden zij voeling met de lokale problemen wat betreft de uitvoering van het beleid van de afdeling Werk en Inkomen. De informatie hierover, klachten, vragen enz. kunnen zij inbrengen in het Kbg overleg.

Gestreefd wordt naar consensus in advisering, maar dit is geen absolute noodzaak. Het kan voorkomen dat een Cliëntenraad een afwijkend advies uitbrengt of het algemene advies van de Kbg uitbreidt met een eigen paragraaf. Voor haar werk kan de Klankbordgroep gebruik maken van de secretariële ondersteuning door de secretaris van de Participatieraad Leidschendam-Voorburg.

Deze manier van werken vraagt de goede wil en inzet van alle deelnemende partijen. Informatie dient tijdig aan de 3 raden verstrekt te worden, procedures dienen duidelijk te zijn en afspraken dienen nagekomen te worden. Daarnaast is een zekere mate van flexibiliteit ook nodig omdat onderwerpen ineens urgent kunnen worden. De samenwerking met de afdeling Werk en Inkomen is ook in 2015 naar onze tevredenheid verlopen. De afdeling voorzag de Kbg van informatie die nodig was voor een weloverwogen advisering.

5. Onderwerpen van monitoring en advisering

Nadat 2014 geheel in het teken had gestaan van het **Beleidsplan Participatiewet** en bijbehorende verordeningen, kwam in 2015 de focus te liggen op de uitvoering hiervan.

Handhaving en de visie van de gemeente daarop speelde een grote rol. De aanscherping van de handhaving op de WWB wetgeving die hiermee samenhangt is door de kbg regelmatig van kritisch commentaar voorzien. Het betreft hier landelijk beleid, waar de gemeente weinig vrijheid is gelaten. De kbg vond en vindt het niettemin nodig om de afdeling W&I te wijzen op de zorgplicht van de gemeente om burgers niet financieel “de afgrond in te duwen” door onevenredig hoge sancties.

5.1. Omzetting klantenbestand WWB naar Participatiewet

In 2015 moesten de beschikkingen van het gehele klantenbestand van de 3 gemeenten worden **omgezet naar de Participatiewet**. Van alle klanten moest het recht op bijstand opnieuw beoordeeld worden. Klanten zijn per brief geïnformeerd en uitgenodigd voor een gesprek. Een aantal keren gaf de gemeente voorlichting aan klanten door middel van een groepsbijeenkomst. Vooral de invoering van de zgn. “kostendelersnorm” betekende een achteruitgang in inkomen voor gezinnen met volwassen inwonende kinderen. Om deze enorme operatie goed te doen slagen kregen de consulenten de nodige training. De klankbordgroep heeft deze ontwikkelingen gevolgd en met belangstelling kennis genomen van de eindrapportage getiteld “Klant in beeld”.

Dit directe contact met de cliënten bood ook een efficiënte manier om de hele situatie in beeld te krijgen en de zelfredzaamheid van de klant vast te stellen. De consulent kon meteen ook voorlichting geven over de Minimaregelingen en mogelijkheden van bijzondere bijstand.

5.2. Advies Beleidsplan Handhaven 2014-2017

De kbg wees in haar advies op de balans die er moet zijn tussen doelmatigheid en rechtmatigheid, preventie en repressie en tussen waarschuwen en beboeten. Tevens benadrukte de kbg de noodzaak van duidelijke communicatie naar de klant toe en een goede bereikbaarheid van de consulenten van de afdeling Werk en Inkomen. Ook wees zij erop dat de beleidsnota nog veel jargon bevat met een negatieve klank, zoals “risicoprofielen”, “diagnose” en “maatregelwaardig gedrag”.

5.3. Website CV Online

Een onderwerp dat de Cr van het begin af aan zeer kritisch heeft gevolgd is de **website van CV online**: werkenismeedoen.nl. Hierop moeten klanten van Werk en Inkomen zich presenteren aan werkgevers. Het is echter geen beveiligde website, zoals de site van het UWV werk.nl wel is.

Aanvankelijk stonden er ook veel persoonlijke gegevens op de site vermeld. Hierover heeft de Cliëntenraad een klacht ingediend. Na een gesprek met de wethouder werd de website beter gecontroleerd op dit soort bij de Wet op de Persoonsgegevens verboden zaken. De Cr heeft haar twijfels geuit over het nut van de openbare website en pleitte voor een beveiliging. Dit kan door werkgevers te laten inloggen via hun nummer van de Kamer van Koophandel. Een formeel advies is hierover niet uitgebracht.

5.4. Advies Verordening Wet Inburgering

Naar aanleiding van de gewijzigde Wet inburgering per 1 januari 2013 en de invoering van de Wet Taaleis Participatiewet per 1 januari 2016 hebben de gemeenten gekozen voor actualisering van de bestaande verordening. Hierover hebben de colleges advies gevraagd aan de klankbordgroep.

In het advies werd gewezen op de groep, veelal vluchtelingen die hun inburgering niet hebben kunnen afronden onder de oude wet. Aangezien zij destijds een inburgeringsvoorziening van de gemeente hebben gekregen komen zij niet meer in aanmerking voor een lening via de DUO. Onderwijs en examengelden moeten zij nu zelf bekostigen. De Cr heeft haar zorg uitgesproken over het handhaven van de inburgeringsplicht voor deze groep. Vooral de in hoofdstuk 4 genoemde

bestuurlijke boete van ten hoogste 250,- euro indien de inburgeringsplichtige niet binnen de door het college gestelde termijn het examen heeft behaald is een punt van aandacht.

Het college heeft de adviespunten van de kbg aangenomen en toegezegd in 2016 onderzoek te doen of er flankerend beleid noodzakelijk en mogelijk is.

5.5. Uitvoeringsplan Tegenprestatie

In 2015 ontvingen wij de Evaluatie Pilot Tegenprestatie. Duidelijk werd dat de gemeente niet koos voor dwang en sancties, maar voor overreding. Klanten konden zelf aangeven wat voor soort werk zij wilden doen. De nadruk lag op sociale activering en maatschappelijk nut. Hierin konden de Cr en de kbg zich vinden.

Naar aanleiding van de evaluatie werd het uitvoeringsplan Tegenprestatie gepresenteerd. Tijdens het gesprek met klanten in het kader van de omzetting WWB naar Participatiewet werd ook gekeken of men in aanmerking kwam voor de tegenprestatie. Bij nieuwe klanten gebeurde dit al bij het poortwachtersgesprek. De kbg had al eerder in haar advisering erop gewezen dat personen die vrijwilligerswerk of mantelzorg verrichten, zich al inzetten voor de samenleving en op deze manier een tegenprestatie vervullen. Dit heeft de gemeente in het uitvoeringsplan bevestigd.

5.6. Re-integratie

De afdeling Werk en Inkomen heeft de kbg voortdurend op de hoogte gehouden en betrokken bij de plannen om zo veel mogelijk personen te laten uitstromen naar (tijdelijk) werk. Het zgn. Plan van aanpak Arbeidsmarktoffensief 2015-2018 ("Met volle kracht vooruit") werd gepresenteerd, waarin duidelijk werd dat er op vele fronten tegelijk werd ingezet. Nadruk lag vooral op de preventieve aanpak van schoolverlaters en de ondersteuning van de werkgevers. De Cr werd geïnformeerd over het Marktbewerkingsplan en het plan van aanpak van de Jeugdwerkgelegenheid.

Welke instrumenten de gemeente in kan zetten voor de re-integratie van klanten werd aangegeven in de **Beleidsregels re-integratie Participatiewet** en de **Uitvoeringsnotitie BBZ (Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen)**.

5.7. Lokaal beleid

In 2015 werd in het gemeentehuis Voorschoten het loket voor alle vragen over **welzijnswerkenzorg** in gebruik genomen. De Cliëntenraad had samen met lokale politieke partijen hier al langer voor gepleit. Bij dit loket is het mogelijk om een afspraak te maken met een consulent en men wordt geholpen bij het aanvragen van een regeling via de Flitsbalie. Bovendien is het mogelijk 1x per veertien dagen een consulent in Voorschoten te spreken voor het aanvragen van bijzondere bijstand.

De Cr heeft hier aandacht gevraagd voor mensen met een uitkering voor wie het maken van een afspraak met hun consulent al een probleem is, hetzij door taalproblemen, hetzij doordat zij domweg geen beltegoed hebben. Ook voor personen die fysiek niet in staat zijn om naar Leidschendam te reizen moet een gesprek met een consulent in de eigen gemeente mogelijk zijn.

6. Lopende zaken 2016

Jeugdwerkgelegenheid: lukt het de gemeente alle jongeren in beeld te krijgen en te houden zodat zij hun in elk geval hun startkwalificatie halen?

De gevolgen van de Participatiewet voor mensen met een arbeidsbeperking. Hoe staat het met de garantiebannen voor deze groep? Hoe verloopt de herkeuring en re-integratie van jonge mensen die deels arbeidsgeschikt bevonden worden? Hoe succesvol blijkt de inzet van het instrument loonkostensubsidie voor deze groep?

De groep die nu een Wsw indicatie heeft: wat doet de gemeente om voor hen blijvend zinvolle arbeid te organiseren? Zijn er voldoende “beschutte” werkplekken waar mensen zich veilig en gewaardeerd voelen? Welke inspanning verricht de gemeente om “nieuw beschut werk” te organiseren?

Uitstroom: Wat zijn de resultaten van het Werkgeverssteunpunt, de Werkacademie en de website van CV online?

Communicatie naar klanten: Hoe ver is de gemeente met het “plan van aanpak” van de cliënten en wat is hierin de inbreng van de klant zelf?

Andere dossiers die blijvend onze aandacht houden zijn:

Wet Taaleis: hoe gaat de gemeente deze wet uitvoeren en taalondersteuning faciliteren?

Minimabeleid: slaagt de gemeente er in het bereik te vergroten van de Minimaregelingen, ook naar inwoners die nog onbekend zijn bij de afdeling Werk en Inkomen? Is het loket in Voorschoten voldoende bekend bij intermediairs, organisaties en de inwoners zelf?

Wet bescherming persoonsgegevens: gaat de gemeente zorgvuldig om met cliëntengegevens?

Schuldhelpverlening: is de inzet op preventie effectief? Verloopt de communicatie naar de klanten goed. Is de ondersteuning door schuldhelpmaatjes voldoende bekend bij de consulenten?

Voortzetting van het huidige aantal uren voor het loket Sociale Raadsliden.

Els van Erp, secretaris

Maart 2016